

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CURS 2021-22

2n NIVELL D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

1. INTRODUCCIÓ.

La programació que tot seguit presente és entesa com un **instrument de planificació del meu treball** per al present curs escolar i que conté una justificació, una contextualització i una explicació dels diferents elements curriculars. A més, presente l'organització d'objectius seleccionats, les competències clau del currículum amb les què estan relacionats, els continguts, la metodologia, els criteris d'avaluació, etc., inclosos al **Decret 108/2014**, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, en funció de la normativa vigent, les característiques de l'entorn, del centre i del meu alumnat, per al **2n curs** d'Educació Primària, a l'àrea de Ciències Socials.

Esta programació està configurada a través de la proposta del llibre Ciències socials-Projecte *Peça a peça*, d'Edicions Anaya, que pretén contribuir a la introducció de la ciència i del mètode científic com a instrument d'aprenentatge i reflexió, fonamental per a bastir uns procediments de treball adequats i que proporcionen independència i capacitat per a progressar en l'autogestió del coneixement a través de la curiositat i que seran, imprescindibles per a l'adquisició de la resta d'aprenentatges curriculars.

Els materials que es presenten en el mateix van a ser adaptats a propostes metodològiques variades i, per tant, el llibre de text no es va a convertir en el centre de l'activitat de la meua aula, sinó que el vaig a inserir a la mateixa i em va a servir per a completar el conjunt d'experiències relacionades amb l'aprenentatge de la ciència i del mètode científic.

Respecte a la seua **justificació legal**, la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE), en el seu **article 91** sobre les **funcions del professorat** determina que, entre altres, he de realitzar les següents: "La programació i l'ensenyament de les àrees, matèries i mòduls que tinguen encomanats." Per altre costat, el **Reial Decret 126/2014**, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, determina en el seu **article 3.2** que "els centres docents desenvoluparan i completaran, en el seu cas, el currículum de les diferents etapes i cicles en ús de la seua autonomia". El D108/2014 fixa en el seu article 11 els elements que, com a mínim, han de constar en les programacions didàctiques.

El propi **D108/2014** i la seua modificació pel **D88/2017**, de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica este Decret, serviran de base en tots els aspectes curriculars de la meua Programació. Per últim, dir que he tingut en compte **l'Ordre ECE/65/2015**, de 21 de gener, per la què es descriuen les **relacions** entre les **competències**, els **continguts** i els **criteris d'avaluació** de l'Educació Primària, ja que **l'objectiu** és **potenciar l'aprenentatge per competències**, integrant-les a la resta d'elements curriculars per propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge.

L'adquisició eficaç d'estes **competències clau del currículum**, per part del meu alumnat i la seua contribució a l'aconseguiment dels objectius de l'etapa educativa, des d'un caràcter transversal i interdisciplinari, exigeix el disseny **d'activitats** que permeten al meu alumnat avançar cap els resultats d'aprenentatge de més d'una competència a la vegada.

Sobre la **justificació pràctica**, és a dir, les seues **finalitats**, ressalte les següents: ser un **instrument de planificació, desenvolupament i avaluació** del procés d'ensenyament i aprenentatge; **facilitar al màxim la meua pràctica docent**; assegurar la **coherència entre les intencions educatives i la pràctica** a l'aula; servir de **guia i referent** per a programar les **Unitats Didàctiques Integrades**; oferir el **marc de referència** per organitzar les mesures d'atenció a la diversitat del meu alumnat; **augmentar la meua competència com a professional** de l'ensenyament i **potenciar el treball d'equip** de tot el professorat.

Però, **com cal fer una Programació Didàctica?** Doncs, **l'article 12** del **D108/2014** determina els **passos que s'han de seguir** per a la seua correcta elaboració.

Tot seguit, presente la seua seqüència de forma resumida: **primer**, la Comissió de Coordinació Pedagògica (COCOPE) marca les directrius, reparteix les tasques i planteja un calendari de treball; **segon**, els Equips Docents, juntament amb els especialistes, elaboren les Programacions Didàctiques seguint les directrius i el pla de treball marcats, coordinats pel Cap d'Estudis; **tercer**, el/la director/a del centre comprova que les Programacions Didàctiques continguen els elements segons la normativa; en **quart** i últim lloc, la Inspecció d'Educació supervisa i realitza el seu seguiment.

La Programació que presente es **contextualitza** al **CEIP Virgen del Rosario**, a la ciutat de Torrent, província de València, on des de fa uns anys, la incorporació d'alumnat estranger és

molt significativa. Actualment, trobem xiquets i xiquetes de més de 20 països del món i el fet que tinguen costums i cultures diferents ens ha portat a plantejar-se molts interrogants sobre la nostra pràctica educativa que van molt més enllà d'aconseguir la competència lingüística en els dos idiomes oficials de la Comunitat. Estem convençuts que la millor manera d'evitar la discriminació i el racisme és preservar la identitat de cada grup, conèixer i acceptar la diversitat per tal d'aconseguir la comprensió i l'enteniment. Totes les mesures educatives estan recollides al programa "Nuestro cole es de colores".

Es tracta d'un col·legi de dues línies que compta amb 1 unitat d'Educació Infantil de 2 anys, 6 unitats d'Educació Infantil (EI) i 13 unitats d'Educació Primària (EP).

En referència als **llocs docents** són els que corresponen d'acord amb l'**Ordre 12/2013**, de 14 de març, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es fixen els criteris per a la determinació de les relacions de llocs de treball i es publiquen les **plantilles** tipus de les Escoles Infantils de II Cicle, dels Col·legis Públics d'Educació Primària i dels Centres d'Educació Especial de titularitat de la Generalitat Valenciana.

Respecte al **projecte lingüístic**, el centre presenta, en Educació Primària, un **Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (Llei 4/2018)**, **on el 57% de les matèries s'estudien en valencià, un 27% en castellà i un 17% en anglès.**

Per últim, i per a aconseguir el bon funcionament del centre, este disposa d'una sèrie de **documents organitzatius bàsics** com són: el Projecte Educatiu (**PEC**), la Concreció Curricular, la Programació General Anual (**PGA**), el Pla de Foment Lector (**PFL**), el Pla d'Acció Tutorial (**PAT**), el **Pla d'Igualtat i Convivència (PIC)**, el Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (**PADIE**), el Pla d'Actuació per a la Millora (**PAM**), el **Plans de transició entre etapes**, i el **Pla d'Autoprotecció**, a més del Projecte Lingüístic del Centre (**PLC**) que he nomenat anteriorment.

La meua Programació Didàctica es contextualitza en **l'àrea de Ciències socials** per a un grup de xiquets i xiquetes de **2n de Primària** per a un grup de xiquets i xiquetes de **2n de Primària**. En concret hi trobem:

2 A: Aquest grup compta amb un total de 21 **alumnes**, el qual està format per 10 xiquetes i 11 xiquets, dels quals aproximadament la meitat del grup-classe porten junts des d'Educació Infantil. S'ha incorporat una xiqueta nova i hi ha una repetidora. El nivell de la classe es baix i poc autònom. D'aquesta aula, 0 alumnes reben el suport d'Audició i Llenguatge (AL) i 0 de Pedagogia Terapèutica (PT).

2 B: El grup de 2n B compta amb un total de 21 alumnes; 13 xiquetes i 8 xiquets. Tot i que hi ha un nombre d'altres i baixes d'alumnat de l'escola cada curs, aproximadament la meitat del grup-classe porten junts des d'Educació Infantil. En general, el grup de xiques es respecten i s'ajuden entre ells i elles. Necessiten gairebé tots molta ajuda i són poc autònoms.

Hi ha 2 alumnes nous a la classe, 1 d'ells nouvinguts. S'han integrat força bé al grup-classe. També hi ha 3 alumnes amb suport d'Audició i Llenguatge. Hi ha 2 repetidors. D'aquesta aula, hi ha alguns alumnes que reben el suport de la mestra de Pedagogia Terapèutica (PT). No hi ha alumnes de nivell 4.

La seua **escolarització** es regirà pels principis de **normalització** i **inclusió**, i s'assegurarà la no-discriminació, sempre atenent a la diversitat i amb la col·laboració de la resta d'especialistes.

2, 3 I 4 OBJECTIUS DE L'ÀREA VINCULATS AMB COMPETÈNCIES CLAU DEL CURRÍCULUM I CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ.

ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE L'ÀREA.

1. Utilitzar diferents fonts d'informació, directes i indirectes o a través de les TIC per a abordar diferents fets o fenòmens.
2. Desenvolupar habilitats i capacitats com la responsabilitat, la capacitat d'esforç i la constància en l'estudi, el treball en equip, la capacitat de comunicació, la creativitat i esperit emprenedor, el respecte als altres, la cooperació i el diàleg en la resolució de conflictes en l'entorn d'aprenentatge de l'aula.

3. Practicar diferents formes d'agrupament, treball i reflexió sobre l'aprenentatge en el desenvolupament dels continguts de l'àrea.
4. Crear estratègies de resolució de conflictes per a interactuar d'una forma eficaç i constructiva en la societat.
5. Reconèixer la importància de l'aigua per als éssers vius a través del coneixement de les seues característiques, propietats i processos.
6. Conèixer l'entorn natural i la influència de l'home en ell.
7. Identificar i classificar roques i minerals atenent diferents criteris.
8. Manejar les nocions topològiques bàsiques de posició i proximitat per a orientar-se en el seu entorn més pròxim.
9. Comprendre l'organització social del seu entorn pròxim.
10. Conèixer les manifestacions culturals i les obres més representatives del patrimoni artístic, cultural i històric de la seua localitat.
11. Comprendre diferents normes de relació i organització viària.
12. Reconèixer les diferents professions del seu entorn més pròxim.
13. Analitzar les característiques dels mitjans de comunicació i identificar el seu paper en la vida de les persones.
14. Reconèixer els canvis produïts en les persones, en la societat i en la natura amb el pas del temps.
15. Manejar diferents procediments d'organització del temps i reconèixer relacions de successió i simultaneïtat.
16. Situar les diferents etapes de la història dels éssers humans, així com els objectes que s'utilitzaven en elles.
17. Valorar la cultura, la història i el patrimoni cultural i històric com una forma de coneixement i lleure personal.
18. Mostrar interès per l'estudi de fets i personatges del passat.

COMPETÈNCIES CLAU DEL CURRÍCULUM

1 ^a	Comunicació lingüística (CCL)
2 ^a	Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CM)
3 ^a	Competència digital (CD)
4 ^a	Aprendre a aprendre (CAA)

5 ^a	Competències socials i cíviques (CSC)
6 ^a	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)
7 ^a	Consciència i expressions culturals (CEC)

OBJECTIUS D'ÀREA	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	C C
	Bloc 1: CONTINGUTS COMUNS Curs 2n	Bloc 1: CONTINGUTS COMUNS Curs 2n	
<p>18(H)</p> <p>1(H,I)</p> <p>1,15(H,I)</p> <p>1,8,15(H,I)</p>	<p>Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències Socials: Formulació de preguntes: busca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts per mitjà de llistes, imatges, taules i mesuraments. Ús de mitjans digitals, elaboració de textos narratius o descriptius per a comunicar les conclusions. Ús acurat i adequat i manteniment dels instruments i els materials utilitzats. Participació cooperativa en tasques: Participació en la planificació, escolta de les aportacions alienes, acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, reconeixement del treball alié, responsabilitzar-se del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita. Imaginar projectes individuals o col·lectius i planificació. Organització d'un projecte amb ajuda guiada. Ser respectuosos amb les manifestacions culturals del passat. Noció de desigualtat social.</p>	<p>BL1.1. Formular preguntes amb l'ajuda del docent sobre la vida de les persones en el passat, les seues diferències amb les formes de vida actuals i sobre les característiques de diversos llocs que els fa singulars.</p> <p>BL1.2. Obtindre informació a partir d'un guió de preguntes elaborades pel grup-classe de fonts escrites, orals, imatges o a través del mesurament amb magnituds estandarditzades i registrar-la per mitjà de textos, imatges, línies de temps o taules i utilitzant mitjans digitals d'emmagatzematge o gravació, cuidant el seu bon ús i manteniment.</p> <p>BL1.3. Utilitzar llistes, esquemes senzills, línies de temps o imatges per a establir fets rellevants i relacions entre ells per mitjà de la identificació de les idees clau de les fonts utilitzades.</p> <p>BL1.4. Enumerar o narrar a partir d'una planificació prèvia elaborada col·lectivament en classe les conclusions d'un procés d'indagació senzill sobre fets socials amb el suport d'un guió o una</p>	<p>CSC CM CT CAA</p> <p>CCL I CM CT CD CAA</p> <p>CS C C CL I CA A</p> <p>CS C C CL</p>

2,3(B)		presentació elaborada amb un programa	I CA A CS C CA A SI EE
--------	--	---------------------------------------	--

<p>7(H)</p> <p>5,6(H)</p>	<p>aigües subterrànies, glaceres. Situar els oceans, principals mars i rius.</p> <p>Noció de litosfera. Roques i minerals. Continents.</p> <p>Estructures de relleu: serralada, altiplà, plana, golf, cap, fossa marina, dorsal oceànica, península, illa.</p> <p>L'accés a l'aigua com a dret bàsic.</p>	<p>BL2.2. Diferenciar els components de la hidrosfera indicant alguna de les seues característiques a partir d'imatges de paisatges, observacions directes i imatges aèries i anomenar els oceans i alguns mars i rius importants.</p> <p>BL2.3. Identificar en l'estructura de la Terra la litosfera com a capa externa, els principals tipus de roques i minerals que la componen i situar en ella els continents i les principals unitats de relleu per mitjà d'un globus terraqüi o un planisferi.</p> <p>BL2.4. Reconéixer la importància de la conservació de la hidrosfera per a l'equilibri ambiental i per a la vida dels sers humans a partir d'exemples de fenòmens ambientals i de situacions socials com el problema de l'accés a l'ús de l'aigua per a cobrir les necessitats bàsiques.</p>	<p>CM CT CAA</p> <p>CM CT CAA</p>
<p>Bloc 3: VIURE EN SOCIETAT Curs 2n</p>		<p>Bloc 3: VIURE EN SOCIETAT Curs 2n</p>	
<p>9,11(H)</p>	<p>Àmbits de participació ciutadana en entorns pròxims: col·legi, associacions veïnals, culturals i esportives, ajuntament i comunitat autònoma.</p>	<p>BL3.1. Reconéixer alguns àmbits de participació ciutadana com l'escola, les associacions veïnals, culturals o esportives, els municipis i les comunitats autònomes i</p>	<p>CSC</p>

9,11, 12 (D,H)	Noció de medi urbà i rural. Equipaments bàsics: residencials, educatius, sanitaris i culturals.	les institucions on s'exercix la dita participació i les seues funcions.	CSC
--------------------------	---	---	-----

9,11(H)	<p>Immigració. Nocions econòmiques bàsiques: producció, consum i mercat. Aproximació als tipus d'empreses: productores de béns de consum i de servicis. Sectors econòmics. Introducció a la noció de diners i circulació monetària, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit. Càlcul de gastos i ingressos en l'economia domèstica. Mesures de seguretat passiva: el cinturó de seguretat. Senyals de circulació que indiquen prohibició</p>	BL3.2. Diferenciar segons l'organització territorial algunes de les funcions i activitats que es duen a terme des de les institucions per a atendre les necessitats dels ciutadans com la sanitat, l'educació, els servicis socials i la seguretat.	CSC
9(H)		BL3.3. Reconéixer els objectius de la UE, els països membres i alguns exemples d'actuacions que afecten la vida quotidiana com l'existència d'una moneda comuna o el lliure desplaçament dels ciutadans europeus en el territori de la UE.	CSC
9,12,16 (H)		BL3.4. Diferenciar entre àrees urbanes i rurals de diversos països en funció del nombre d'habitants i la seua dimensió i com això afecta la vida de les persones pel que fa a l'accés a equipaments bàsics.	CSC
6, 12 (H)		BL3.5. Descriure alguns canvis locals com a conseqüència de l'arribada d'immigrants a un lloc com la demanda de vivenda i servicis bàsics com les escoles o ambulatoris o la creació de comerços o restaurants.	CSC
6,9,12 (H)		BL3.6. Localitzar en un mapa la procedència d'alguns productes de la vida quotidiana: aliments, roba, electrodomèstics i classificar-los segons el grau de proximitat al lloc de consum.	CSC
9,12, 14 (H)		BL3.7. Classificar d'acord amb el	CSC

11(H,N)		sector econòmic a què pertanguen diferents empreses que produïsquen béns d'ús quotidià o proporcionen servicis.	
---------	--	---	--

		<p>BL3.8. Esbrinar com obtenen les famílies els diners i com circula fent referència a activitats com rebre un salari, guardar el dit ingrés en un compte d'estalvis en un banc o gastar-lo pagant bé en metàl·lic o amb targeta de crèdit l'adquisició de béns i servicis habituals com el menjar, la roba, el telèfon, la gasolina, el material escolar o assistir a activitats lúdiques o culturals.</p> <p>BL3.9. Actuar en la via pública tenint en compte les mesures de seguretat passiva i els senyals de circulació que indiquen prohibició.</p>	
	Bloc 4: LES EMPREMTES DEL TEMPS Curs 2n	Bloc 4: LES EMPREMTES DEL TEMPS Curs 2n	
14,15, 16 (H)	<p>Representació del temps per mitjà de línies cronològiques. Formes convencionals de mesurar el temps: noció de les grans edats de la història.</p> <p>Noció de simultaneïtat, canvi i continuïtat. Nocions de causa, conseqüència, empatia.</p> <p>Aspectes socials significatius del passat de l'entorn local o global.</p> <p>Biografies de personatges rellevants per la seua aportació al desenrotllament humà.</p> <p>Ús com a fonts de textos narratius, imatges, objectes, edificis històrics i altres fonts basades en recursos digitals.</p> <p>Diferenciació entre narracions de llegendes o mites i la història</p>	<p>BL4.1. Ordenar cronològicament per mitjà d'una línia de temps senzilla diversos fets del passat o esdeveniments relatius a la vida de persones significatives de la història com artistes, científics o governants utilitzant com a marc temporal les edats de la història i els segles, identificant fets simultanis, canvis i continuïtats.</p> <p>BL4.2. Reconèixer distintes formes de viure en les societats històriques a través de l'estudi de fets significatius o la vida de personatges que representen algun aspecte rellevant de l'activitat humana plantejant-se per què succeeixen els fets, les seues conseqüències o per què les persones actuen d'una determinada manera en un moment donat a partir de textos narratius, imatges, mitjans audiovisuals o visites a museus.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CS C CC LI CD CA A</p>
1,10, 18 (H,I)			

		<p>edificis del passat o muntatges museístics per a entendre com es vivia en l'època en què van ser construïts completant el mencionat coneixement amb altres fonts basades en recursos digitals com fotografies o documents audiovisuals i narracions distingint la realitat del llegendari i iniciant una senzilla classificació d'estes en fonts primàries i secundàries.</p>	
--	--	--	--

5. UNITATS DIDÀCTIQUES.

En la programació de les unitats didàctiques consten els continguts, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable vinculats a aquests, els descriptors que treballen els objectius específics de cada unitat i les competències bàsiques vinculades a cada proposta de treball de les que apareixen del llibre Ciències socials- Projecte *Peça a peça*, d'Edicions Anaya

Tanmateix, totes les actuacions i propostes que fan referència a una major concreció dels continguts dels diferents àmbits que es pretenen assolir en cada activitat que faig a l'aula, com d'avaluació, desenvolupament metodològics de cadascuna de les activitats, les estratègies d'aplicació, propostes de motivació i propostes de variacions d'activitats les trobe a la guia didàctica del mateix.

- DISTRIBUCIÓ DE LES 4 UNITATS DIDÀCTIQUES.**

TRIMESTRE	N ^o	TÍTOL
1	1	Les professions
	2	Gota a gota
2	3	Els nostres paisatges
3	4	Un viatge pel sistema solar

UNITAT DIDÀCTICA 0: REPASSEM PRIMER

CONTINGUTS	COMPETÈNCIA CLAU	CRITERIS D' AVALUACIÓ	ESTÀNDARD D' APRENTATGE
<p>1. Maneres naturals de mesurar el temps: dia, estacions, any. Nocions de «successió», «abans» i «després», «passat» i «present».</p> <p>2. Nocions de «canvi», «causa» i «conseqüència».</p> <p>3. Aspectes de la vida social pròxims a l'experiència de l'alumnat: habitatge, vestit, mitjans de transport, aliments, costums, professions.</p> <p>4. Conèixer les fonts orals com a fonts històriques.</p>	<p>1.CSC- CCL</p> <p>2. CCL – CSC - CAA</p> <p>3. CSC- CCL</p> <p>4. CCL-CMCT</p>	<p>1.Descriure una successió de fets en el passat relatiu a l'àmbit personal, familiar o local en períodes naturals com la successió de dies, mesos, estacions i anys usant referències socials i culturals, posant exemples d'aspectes que canvien, indicant els que ocorren abans o després d'un punt de referència donat i diferenciant entre passat i present.</p> <p>2. Conèixer els canvis que es produeixen en els éssers vius i en les formes de vida amb el pas del temps.</p> <p>3.Narrar a partir d'exemples de la vida personal, familiar o local canvis en aspectes significatius pròxims com l'habitatge, el vestit, els transports, els aliments, els costums o les professions usant imatges, mitjans audiovisuals o testimonis orals i esbossar les raons d'aquests.</p> <p>4.Anomena les fonts orals per a conèixer el passat</p>	<p>1.1. Conèixer el nombre de dies que té una setmana; anomenar i seqüenciar els dies de la setmana.</p> <p>1.2. Conèixer el nombre de mesos i de les estacions que té un any, els seus noms i l'ordre en què se succeeixen.</p> <p>2. Explica els canvis que es produeixen en els éssers vius a causa del pas del temps</p> <p>3. Explica els canvis que es produeixen en aspectes significatius.</p> <p>4. Reconeixement del valor dels testimonis orals i objectes i monuments del passat com a fonts d'informació.</p>

<p>5. Ús a tall de fonts de textos narratius, imatges, objectes i testimonis orals i escrits.</p>	<p>5.CSC- CCL- CD-CAA</p>	<p>5.Registrar informació sobre fets del passat relatius a l'àmbit personal, familiar o local a partir de fonts com narracions, fotografies o objectes pertanyents a persones o institucions de l'entorn local, obtingudes a través de les TIC o mitjançant testimonis sobre com es vivia en una altra època i que permeten identificar els canvis ocorreguts i el que no ha canviat.</p>	<p>5. Utilitza diferents fonts d'informació .</p>
---	---------------------------	---	---

UNITAT DIDÀCTICA 1: LES PROFESSIONS

CONTINGUTS	COMPETÈNCIA CLAU	CRITERIS D' AVALUACIÓ	ESTÀNDARD D' APRENTATGE
<p>1. Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències socials: formulació de preguntes, recerca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts mitjançant llistes, imatges, taules i mesuraments.</p> <p>2. Ús de mitjans digitals, elaboració de textos narratius o descriptius per a comunicar les conclusions.</p>	<p>1. CMCT-CD-CAA</p> <p>2. CSC-CCL-CAA</p>	<p>1. Obtindre informació a partir d'un guió de preguntes elaborades pel grup classe de fonts escrites, orals, imatges o a través del mesurament amb magnituds estandarditzades i registrar-la mitjançant textos, imatges, línies del temps o taules, i usant mitjans digitals d'emmagatzemament o d'enregistrament amb cura i tenint-ne en compte el manteniment.</p> <p>2. Usar llistes, esquemes senzills, línies del temps o imatges per a establir fets rellevants i relacions entre aquests mitjançant la identificació de les idees clau de les fonts utilitzades.</p>	<p>1.1 Analitza, de manera guiada, informacions.</p> <p>2. Utilitza llistes, imatges i taules per a registrar la informació.</p>

<p>3. Imaginació de projectes individuals o col·lectius i planificació.</p>	<p>3. SIEE-CAA</p>	<p>3. Participar en el procés de planificació del desenvolupament d'un producte o d'una tasca, ordenar amb</p>	<p>3. Valora la tasca que realitza a l'escola.</p>
<p>4. Organització d'un projecte amb ajuda guiada.</p> <p>5. Nocions econòmiques bàsiques: producció, consum i mercat</p> <p>6. Aproximació als tipus d'empreses: productores de béns de consum i de serveis. Sectors econòmics.</p>	<p>4. CCL-CSC-SI</p> <p>5. CSC</p> <p>6. CSC</p>	<p>ajuda els passos que cal seguir, reconèixer si els han seguit correctament i expressar les seues opinions sobre el resultat.</p> <p>4. Seguir les instruccions de les tasques d'aprenentatge amb atenció i constància sense abandonar quan costa fer una activitat, demanant ajuda si es necessita.</p> <p>5. Localitzar en un mapa la procedència d'alguns productes de la vida quotidiana: aliments, roba, electrodomèstics... i classificar-los segons el grau de proximitat al lloc de consum.</p> <p>6. Classificar, d'acord amb el sector econòmic a què pertanguen, diferents empreses que produeixen béns d'ús quotidià o que proporcionen serveis.</p>	<p>4. Planifica de manera guiada una tasca.</p> <p>5. Assenyala la procedència d'alguns productes alimentaris de la vida diària, identificant l'origen i descrivint alguns treballs que s'han dut a terme per a obtindre'ls</p> <p>6. Ordena, diferents empreses que proporcionen serveis.</p>

CURRICULARS

Elaboració d'un mural explicant els diferents mitjans de comunicació.

COMPLEMENTARIA

Elaborar un anunci.
Escriure i enviar un missatge a la família per correu electrònic.

ANNEX CONFINAMENT: Per portar a terme els continguts d'aquesta Unitat Didàctica en cas de confinament, realitzaríem les següents activitats a través de la plataforma Mestre a casa:

- Visualitzar el vídeo “El trabajo y su clasificación El sector primario, secundario y terciario”
<https://www.youtube.com/watch?v=5ns5zl7nL5I>
- Descriure quina es la professió dels seus pares i mares.
- Visualitzar el vídeo “adivinanzas de las profesiones”
<https://www.youtube.com/watch?v=QvmFjx6Z6ls>
- Escriure que voldrien ser de majors.
- Veure el vídeo “els mitjans de comunicació” i fer un dibuix.
<https://www.youtube.com/watch?v=P8PTm6dripY>
- Elegir un producte com per exemple xocolata i intentar fer un anunci.

UNITAT DIDÀCTICA 2: GOTA A GOTA

CONTINGUTS	COMPETÈNCIA CLAU	CRITERIS DE AVALUACIÓ	ESTÀNDARD D' APRENTATGE
<p>1. Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències socials: formulació de preguntes, recerca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts mitjançant llistes, imatges, taules i mesuraments.</p> <p>2. Participació cooperativa en tasques: Participació en la planificació, escolta de les aportacions alienes, acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, reconeixement del treball alié, responsabilitzar-se del treball personal per a assolir una meta col·lectiva.</p>	<p>1. CMCT-CD-CAA</p> <p>2. CSC-CAA-SIEE</p> <p>3. CCL-CSC-SIEE</p>	<p>1. Obtindre informació a partir d'un guió de preguntes elaborades pel grup classe de fonts escrites, orals, imatges o a través del mesurament amb magnituds estandarditzades i registrar-la mitjançant textos, imatges, línies del temps o taules, i usant mitjans digitals d'emmagatzemament o d'enregistrament amb cura i tenint-ne en compte el manteniment.</p> <p>2. Enumerar o narrar, a partir d'una planificació prèvia elaborada col·lectivament a classe, les conclusions d'un procés d'indagació senzill sobre fets socials basant-se en un guió o en una presentació elaborada amb un programa informàtic.</p>	<p>1. Analitza, de manera guiada, informacions relacionades amb l'aigua i els seus usos més comuns. Explica el significat d'alguns refranys relacionats amb l'aigua.</p> <p>2. Utilitza llistes, imatges i taules per a registrar la informació.</p>

<p>3. Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació</p>		<p>3. Participar en el procés de planificació del</p>	<p>3. Planifica de manera guiada un projecte.</p>
<p>d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Recerca d'orientació o d'ajuda quan es necessita.</p>		<p>desenvolupament d'un producte o d'una tasca, ordenar amb ajuda els passos que cal seguir, reconèixer si els han seguit correctament i expressar les seues opinions sobre el resultat.</p>	
<p>4. Organització d'un projecte amb ajuda guiada.</p>	<p>4.4. CAA-SIEE</p>	<p>4. Participar en el procés de planificació del desenvolupament d'un producte o d'una tasca, ordenar amb ajuda els passos que cal seguir, reconèixer si els han fet correctament i expressar les seues opinions sobre el resultat.</p>	<p>4. Reconeix si ha seguit correctament els passos per al desenrotllament d'un producte o una tasca planificada de forma col·lectiva.</p>
<p>5. Components de la hidrosfera: oceans, mars, rius, llacs, aigües subterrànies, glaceres. Situar els oceans i els principals mars i rius.</p>	<p>5. CMCT-CAA</p>	<p>5. Diferenciar els components de la hidrosfera indicant alguna de les seues característiques a partir d'imatges de paisatges, observacions directes i imatges aèries i anomenar els oceans i alguns mars i rius importants.</p>	<p>5. Definix hidrosfera i identifica i anomena acumulacions i cursos d'aigua.</p>
	<p>6. CMCT-CAA</p>		

<p>6. L'accés a l'aigua com un dret bàsic.</p>		<p>6. Reconèixer la importància de la conservació de la hidrosfera per a l'equilibri ambiental i per a la vida dels éssers humans a partir d'exemples de fenòmens ambientals i de situacions socials com el problema de l'accés a l'ús de l'aigua per a cobrir les necessitats bàsiques.</p>	<p>6. Elabora un esquema amb les possibles causes de la contaminació atmosfèrica i la contaminació de les aigües.</p> <p>6.1. Respecta el medi ambient i coneix i assumeix pautes per a reduir la contaminació.</p>
--	--	--	---

EXTRAESCOLAR

Centre Ambiental del Vedat: Aigües de l'horta

CURRICULAR

Elaboració d'un cicle de l'aigua
Desenvolupament d'activitats experimentals amb l'aigua.

ANNEX CONFINAMENT: Per portar a terme els continguts d'aquesta Unitat Didàctica en cas de confinament, realitzaríem les següents activitats a través de la plataforma Mestre a casa:

- Veure el vídeo "L'aigua: Estats i llocs on trobar-la"
<https://www.youtube.com/watch?v=ppOOYBqf3NI>
- Experimentar, amb ajuda d'un adult amb l'aigua, que canvien d'estat i escriuen que han fet.
- Investigar, amb ajuda d'un adult, observen un mapa d'Espanya i del món, contesten preguntes com:
 - o Quin oceà i quins mars envolten Espanya?
 - o La terra té més aigua o superfície?

- Veure el vídeo “El Ciclo del agua” i després fer un dibuix amb les diferents etapes.

<https://www.youtube.com/watch?v=QDCohXW6blg>

- Escriure un compromís sobre com han de estalviar l'aigua i quins hàbits han de dur a terme per a aconseguir-ho.

UNITAT DIDÀCTICA 3: ELS NOSTRES PAISATGES

CONTINGUTS	COMPETÈNCIA CLAU	CRITERIS DE AVALUACIÓ	ESTÀNDARD D' APRENTATGE
<p>1. Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències socials: formulació de preguntes, recerca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts mitjançant llistes, imatges, taules i mesuraments.</p> <p>2. Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Recerca d'orientació o d'ajuda quan es necessita.</p> <p>3. Organització d'un projecte amb ajuda guiada.</p>	<p>1. CSC-CCL-CAA</p> <p>2. CAA-SIEE</p> <p>3. CCL-CSC-SIEE</p> <p>4. CM-CCL-SIEE-CAA</p>	<p>1. Usar llistes, esquemes senzills, línies del temps o imatges per a establir fets rellevants i relacions entre si mitjançant la identificació de les idees clau de les fonts utilitzades.</p> <p>2. Seguir les instruccions de les tasques d'aprenentatge amb atenció i constància sense abandonar quan costa fer una activitat, demanant ajuda si es necessita.</p> <p>3. Participar en el procés de planificació del desenvolupament d'un producte o d'una tasca, ordenar amb ajuda els passos que cal seguir, reconèixer si els han seguit correctament i expressar les seues opinions sobre el resultat.</p> <p>4. Reconèixer diferents fenòmens atmosfèrics a partir</p>	<p>1. Utilitza llistes, imatges i taules per a registrar la informació.</p> <p>2. Continua tasques d'aprenentatge demanant ajuda si es necessita.</p> <p>3. Mostra una actitud positiva i participativa en la realització d'activitats d'aprenentatge cooperatiu.</p> <p>4. Explica el significat d'alguns refranys relacionats amb els</p>

<p>4. Tipus de temps: assolellat, ennuvolat, plujós, càlid, fred, temperat.</p> <p>5. Canvi estacional. Registre i representació de dades meteorològiques.</p> <p>6. Components de la hidrosfera: oceans, mars, rius, llacs, aigües subterrànies, glaceres. Situar els oceans i els principals mars i rius.</p> <p>7. Noció de «litosfera».</p>	<p>5. CM-CCL-CEC-SIEE-CAA</p> <p>6. CMCT-CAA</p> <p>7. CMCT-CAA</p> <p>8. CMCT-CAA</p>	<p>4. d'imatges o descripcions.</p> <p>5. Observar i registrar en una taula diferents fenòmens atmosfèrics que es poden donar a la seua localitat.</p> <p>6. Diferenciar els components de la hidrosfera indicant alguna de les seues característiques a partir d'imatges de paisatges, observacions directes i imatges aèries i anomenar els oceans i alguns mars i rius importants.</p> <p>7. Identificar en l'estructura de la Terra la litosfera com la capa externa, els principals tipus de roques i minerals que la componen.</p>	<p>fenòmens atmosfèrics.</p> <p>4.1. Reconeix diferents fenòmens atmosfèrics a partir d'imatges o descripcions.</p> <p>4.2. Resol endevinalles relacionades amb els fenòmens atmosfèrics.</p> <p>5. Observa i registra en una taula diferents fenòmens atmosfèrics que es poden donar a la seua localitat.</p> <p>6. Reconeix el cicle de l'aigua amb ajuda d'imatges; explica de forma oral com l'aigua està en continu moviment i l'associa al canvi d'estat.</p> <p>6.1. Entén que el cicle de l'aigua és un procés que sempre es repeteix i que ens proporciona l'aigua necessària per a la vida.</p> <p>7. Reconoce en la litosfera els principals tipus de roques i minerals que la componen.</p>
---	--	--	---

<p>Roques i minerals. Continents.</p> <p>8. Estructures de relleu: serralada, altiplà, plana, golf, cap, fossa marina, dorsal oceànica, península, illa.</p> <p>9.L'accés a l'aigua com un dret bàsic.</p>	<p>9.CMCT-CAA</p>	<p>8. Situar en la litosfera i en els continents, les principals unitats de relleu mitjançant un globus terraquí o un planisferi.</p> <p>9. Reconèixer la importància de la conservació de la hidrosfera per a l'equilibri ambiental i per a la vida dels éssers humans a partir d'exemples de fenòmens ambientals i de situacions socials, com el problema de l'accés a l'ús de l'aigua per a cobrir les necessitats bàsiques.</p>	<p>8. Coloca les principals unitats de relleu en la litosfera i en els continents.</p> <p>9. Coneix normes que possibiliten l'ús responsable de l'aigua. Valora l'aigua com un bé al que tots han de tindre accés.</p>
--	-------------------	---	--

EXTRAESCOLAR

Visita al centre mediambiental de Torrent

CURRICULAR

Fer un pluviòmetre

Taller «d'acuologia», elaborar una gràfica de temperatura...

ANNEX CONFINAMENT: Per portar a terme els continguts d'aquesta Unitat Didàctica en cas de confinament, realitzaríem les següents activitats a través de la plataforma Mestre a casa:

- Amb ajuda d'un adult, els alumnes veuran el temps en les notícies, i elegiran el seu fenomen atmosfèric favorit, el dibuixaran i escriuran una frase sobre el que han vist.
- Cada dia que s'alcen hauran d'anotar el temps que fa en una graella.
- Veure el vídeo "Paissatge de muntanya, de costa i plana", després escriure i fer un dibuix

d'aquell paisatge que més els haja agradat.

<https://www.youtube.com/watch?v=l2hhuUcoiRA>

- Conèixer les tres "R" a través del vídeo, per a després escriure per a cada "R" una forma de fer-les servir.

<https://www.youtube.com/watch?v=cvakvfXj0KE>

UNITAT DIDÀCTICA 4: UN VIATGE PEL SISTEMA SOLAR

CONTINGUTS	COMPETÈNCIA CLAU	CRITERIS D' AVALUACIÓ	ESTÀNDARD D' APRENTATGE
<p>1. Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències socials: formulació de preguntes, recerca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts mitjançant llistes, imatges, taules i mesuraments.</p> <p>2. Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Recerca d'orientació o d'ajuda quan es necessita.</p>	<p>1. CCL-CD-CSC</p> <p>2. CCL-CSC-CAA-SIEE</p>	<p>1. Obtindre informació a partir d'un guió de preguntes elaborades pel grup classe de fonts escrites, orals, imatges o a través del mesurament amb magnituds estandarditzades i registrar-la mitjançant textos, imatges, línies del temps o taules, i usant mitjans digitals d'emmagatzemament o d'enregistrament amb cura i tenint-ne en compte el manteniment.</p> <p>2. Mostrar predisposició a desenvolupar activitats amb altres companys i companyes compartint els recursos, participant en la planificació, aportant idees constructives, assumint alguna part de la tasca assignada, escoltant les aportacions dels altres i reconeixent-les.</p>	<p>1. Analitza, de manera guiada, informacions relacionades amb el sistema solar.</p> <p>2. Participa amb bona predisposició a desenvolupar activitats amb els altres, participant en la planificació, aportant idees constructives.</p>

<p>3.Imaginar projectes individuals o col·lectius i planificació.</p> <p>4.Elements dels plans i mapes: signes convencionals en els plans de llocs pròxims. Escala gràfica.</p> <p>5.Ús de plans senzills per a localitzar usos del sòl: residencial, esportiu, equipaments, comercial.</p>	<p>3. CCL-CSC-SIEE</p> <p>4.CMCT-CD</p> <p>5. CMCT-CAA</p>	<p>3. Participar en el procés de planificació del desenvolupament d'un producte o d'una tasca, ordenar amb ajuda els passos que cal seguir, reconèixer si els han seguit correctament i expressar les seues opinions sobre el resultat.</p> <p>4. Usar plans senzills de llocs pròxims per a situar punts significatius (l'escola, el seu habitatge, locals comercials, equipaments culturals...) en els quals s'identifique, mitjançant superfícies de color o trames,l'ús que tenen (residencial, esportiu, equipaments) i s'incloga una escala gràfica i una llegenda.</p> <p>5. Usar plans senzills de llocs pròxims per a situar punts significatius (l'escola, el seu habitatge, locals comercials, equipaments culturals...) en els quals s'identifique, mitjançant</p>	<p>3. Mostra una actitud positiva i participativa en la realització d'activitats d'aprenentatge cooperatiu.</p> <p>3. 4. Usa plànols senzills de llocs pròxims per a situar llocs significatius (l'escola, la seua vivenda, locals comercials, equipaments culturals) en què s'identifique, per mitjà de superfícies pintades o trames, el seu ús (residencial, esportiu, equipaments) i s'incloga una escala gràfica i una llegenda.</p> <p>5. Situa punts significatius en plans senzills, en els quals s'identifique i s'incloga una escala gràfica i una llegenda.</p>

		superfícies de color o trames, l'ús que tenen (residencial, esportiu, equipaments) i s'incloga una escala gràfica i una llegenda.	
--	--	---	--

EXTRAESCOLAR

Visita al Park de Trènor de Torrent

CURRICULAR

Creació d'un planetari
Interpretar un plànol de la eixida al park de Trènor

ANNEX CONFINAMENT: Per portar a terme els continguts d'aquesta Unitat Didàctica en cas de confinament, realitzaríem les següents activitats a través de la plataforma Mestre a casa:

- Buscar diferents mapes de la terra i dir quins tipus son (Polític, físic, etc)
- Veure el video "El sistema solar" escollir un planeta i investigar un poc sobre ell.
<https://www.youtube.com/watch?v=ZykXgSget6A>
- Fer un dibuix del recorregut que fan des de casa fins al col·legi, marcant el recorregut que fan.
- Experimentar, amb ajuda d'un adult, faran una brúixola casolana.

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

A l'article 2 del RD126/2014 es defineix el concepte de **metodologia** com *el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'èxit dels objectius plantejats.*

La base legal de la metodologia a utilitzar en la programació didàctica, la trobem en la **LOE**, en la seua redacció donada per la **LOMCE**, que estableix al seu **article 16** sobre els **principis generals** que: "L'acció educativa en esta etapa procurarà la integració de les diverses experiències i aprenentatges de l'alumnat, i s'adaptarà als seus ritmes d'aprenentatge".

Així mateix, al seu **article 19** sobre **principis pedagògics**, determina que: "En esta etapa es posarà especial èmfasi en l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada, en la prevenció de dificultats d'aprenentatge i en la posada en marxa de mecanismes de reforç, tant prompte com es detecten estes dificultats".

La posada en funcionament d'esta base legal suposa la utilització d'una sèrie de principis educatius, l'eficàcia dels quals ha sigut contrastada en les últimes dècades. Cal ressaltar entre estos **principis generals de metodologia** que fem servir: **Motivació**, imprescindible per a qualsevol aprenentatge; **Individualització**, cada alumne és diferent (base de l'atenció a la diversitat); **Socialització**, donat que l'escola és un agent socialitzador per excel·lència; **Activitat**, ja que els xiquets/es aprenen fent; **Globalització**, perquè la realitat és un tot global, tots els coneixements estan interrelacionats i l'alumnat aprèn globalment; **Interès**, que està molt relacionat amb la motivació; **Gradualitat**, perquè cal partir d'allò més simple a allò més complex; **Autonomia**, molt relacionada amb l'empreniment en Educació Primària; **Normalització**, **integració** i **inclusió**, que suposa impartir el currículum dins de la classe tenint molt en compte la inclusivitat; **Transferència** o **funcionalitat**, és a dir, que allò après servisca per a qualsevol situació; **Avaluació**, que ha de ser contínua, global, formativa, integradora, ...

D'altra banda, cal posar també en funcionament estos **principis de tall constructivista**: com partir dels **coneixements previs** de l'alumnat i tindre en compte el seu nivell de desenvolupament; construir **aprenentatges significatius**, millor que memorístics; potenciar un **clima d'afectivitat** a l'aula; utilitzar el **joc** i la **gamificació** com a recurs didàctic; desenvolupar la **capacitat d'aprendre a aprendre**; gestionar adequadament els recursos didàctics i, en especial, les Tecnologies de la Informació i la Comunicació; i afavorir la participació de la **família**.

Per últim, donat que esta programació es concreta a **l'àrea de Ciències socials** des del punt de vista de la **metodologia específica**, hem combinat **activitats de treball en equip amb activitats amb grups cooperatius**.

El treball en equip no consisteix únicament en un grup de persones que treballen el mateix simultàniament, sinó que implica tota una filosofia d'organització del treball. Aquestes són les característiques que han de tenir els grups de treball en equip:

- Han de tenir un o diversos objectius comuns.
- Les persones que formen part del grup interactuen, conversen, debaten, es coordinen, fan coses juntes...
- Com a conseqüència d'aquesta interacció, tenen motivació, la motivació que genera en les persones fer coses de forma conjunta.
- Es tenen en compte les habilitats i les destreses individuals que totes les persones tenim. En un equip de treball s'han de conèixer i utilitzar els punts forts de cada persona.
- Es comparteixen els èxits i els mèrits, però també es comparteixen dificultats i responsabilitats. El fet de compartir decisions fa que ens sentim més segurs en allò que fem.
- El treball en equip genera conclusions col·lectives que generen coneixement i la possibilitat de modificar les nostres opinions i certeses i els nostres esquemes de coneixement.

L'aprenentatge cooperatiu és una metodologia d'ensenyament-aprenentatge, amb un fort aval d'investigacions empíriques que han permès dissenyar les activitats i avaluar els resultats obtinguts. Per a potenciar la **motivació** per l'aprenentatge de competències, hem utilitzat algunes **estructures simples d'aprenentatge cooperatiu i actuacions educatives d'èxit, com els grups interactius**, de forma que, a través de la resolució conjunta de tasques, els membres del grup coneguen les estratègies utilitzades pels seus companys i puguin aplicar-les a situacions similars.

Per a un procés **d'ensenyament-aprenentatge competencial**, les **estratègies interactives** són les més adequades, al permetre compartir i construir el coneixement i dinamitzar la sessió de classe mitjançant l'intercanvi verbal i col·lectiu d'idees. Es basa en la coresponsabilitat, la interdependència, la interacció i la participació igualitària de tots els membres, i fomenta valors com la tolerància, el respecte i la igualtat.

Respecte als **recursos didàctics i organitzatius**, tot seguit trobem la seua classificació:

RECURSOS		
MATERIALS Amb què?	<p>Faig ús de la pròpia infraestructura del centre amb els múltiples elements que la componen, dependències, equipament, mobiliari, material fungible, etc., i en especial els recursos de la Tecnologia de la Informació i la Comunicació, de gran importància.</p> <p>Al llarg del curs, per a assegurar la revisió dels continguts del currículum, el meu alumnat farà servir els materials següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Llibre Ciències socials- Projecte <i>Peça a peça</i>, d'Edicions Anaya per a 2ⁿ EP. · Activitats digitals interactives vinculades al llibre · Fitxes d'atenció a la diversitat (reforç i ampliació). 	
PERSONALS Qui?	El meu treball com a docent no és un treball aïllat, sinó en equip, per tant, compte amb persones i institucions que col·laboren en portar endavant esta programació didàctica.	
	AGENTS INTERNES	AGENTS EXTERNES
	Equip docent, mestre de suport, especialistes de les diverses àrees, especialistes d'Educació Especial (PT, AiL,...), orientador/a del centre, equip directiu, les pròpies famílies i l'AMPA.	CEFIRE, Ajuntament, Serveis Socials, Centre de Salut, Inspecció Educativa, ...
ORGANITZATIUS Com?	ESPAI	<p>Faig ús de diferents espais del centre, principalment l'aula ordinària. Respecte a l'organització del grup-classe cal dir que es fan servir diferents tipus d'agrupaments en funció de l'activitat a desenvolupar. No obstant això, com a organització més estable es treballa en equips. I de forma puntual amb grups base d'aprenentatge cooperatiu, de 5 alumnes, és a dir, trobem un total de 4 equips de treball.</p>
	TEMPORALITZACIÓ	<p>Sobre l'organització del temps, l'horari de l'alumnat a l'àrea de Ciències socials serà de 2 sessions setmanals de 45 minuts.</p> <p>Anualment fem la següent distribució horària a les àrees de ciències, aprofitant les quatre sessions setmanals, i alternant una unitat de Naturals amb una de Socials.</p> <p>Setmana del al de setembre: (temporalització anual)</p>

Pel que fa als **critèris de selecció dels materials treballats**, la selecció l'he fet atenent als següents criteris:

- Adequació al nivell general de l'alumnat del meu grup i al nivell específic de l'alumnat amb NEE.
- Presentació atractiva i lúdica dels materials.
- Materials en la llengua vehicular del centre.
- Adequada progressió en l'aprenentatge.
- Material d'atenció a la diversitat variat i coordinat amb el manual utilitzat a l'aula.
- Activitats adequades als objectiu que es pretenen treballar i assolir.

Respecte als **critèris d'utilització**, per a fer servir els materials he tingut en compte:

- L'adequació al moment del procés d'aprenentatge del meu grup.
- L'adequació als objectius que pretenc aconseguir.
- La possibilitat de fer més atractiu este procés d'ensenyament.

En atenció als diferents ritmes i nivells que poden donar-se en el meu grup, i sempre atenent a la diversitat, he planificat **DIFERENTS TIPUS D'ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENTATGE.**

L'aprenentatge se sustentará en un seguit d'activitats que es concretaran en el desenvolupament de les unitats didàctiques, sobretot les plantejades en el manual Ciències socials- Projecte *Peça a peça*, d'Edicions Anaya.

Activitats complementàries/ extraescolars.

Les activitats complementàries i o extraescolars a la programació estaran configurades al voltant dels següents paràmetres i incloses en la PGA.

Estes activitats les porte a terme utilitzant diferents **estratègies d'ensenyament i d'aprenentatge**, basades en l'**exposició dels continguts** per la meua part, en la utilització de les **TIC**, mitjançant equips **de treball**, sempre intentant potenciar la socialització i la inclusió del meu alumnat, i portant a terme **estratègies d'aprenentatge per descobriment**, basades en la indagació i la investigació.

Les activitats complementàries/ extraescolars proposades per a aquest curs referides a aquesta àrea seran:

- Celebració del 9 d'octubre
- Els reis Mags
- Dia de la Pau i la no violència
- Carnestoltes
- Cicle de l'aigua

AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT.

La **base legal de l'avaluació en Educació Primària** la trobem a l'**article 20 de la LOE** en la seua redacció donada per la **LOMCE**. Així mateix, al **RD126/2014**, articles 11 (**promoció**) i 12 (**avaluacions**); als articles 6-7, 8-9 i 10 del **D108/2014** i de forma més específica en l'**Orde 89/2014**, del 9 de desembre, sobre documents oficials d'avaluació i altres qüestions organitzatives com la permanència extraordinària (article 101) i flexibilització curricular (article 11).

Sobre les seues **característiques**, cal dir que l'avaluació en Primària és **contínua**, **formativa** i **integradora**, tenint en compte els resultats en totes les àrees. Temporalment realitza una avaluació **inicial**, una avaluació **contínua** amb caràcter formatiu i una avaluació **final**.

En este sentit, l'**avaluació** dels processos d'aprenentatge del meu **alumnat** serà **contínua** i **global**, i tindrà en compte els seu progrés en el conjunt de les àrees.

Este **caràcter continu de l'avaluació** té com a objectiu principal detectar les dificultats en el moments en què es produeixen, analitzar les seues causes i, en conseqüència, reorientar la meua intervenció educativa i adequar-la a la diversitat de capacitats, ritmes d'aprenentatge, interessos i motivacions del meu alumnat.

Dins del procés d'ensenyament i aprenentatge, l'equip docent, baix la meua coordinació com a tutora, celebrarà sessions d'avaluació per valorar els aprenentatges del meu alumnat. Com ja he comentat, realitzaré **tres sessions d'avaluació durant el curs**, una per trimestre, **a més d'una avaluació inicial** durant el primer mes lectiu.

A **l'avaluació inicial** on faig constar els coneixements previs dels quals parteix el meu alumnat, mitjançant l'elaboració de les proves inicials corresponents, anotant els resultats a nivell individual i de grup de la classe.

A més, en cadascuna de les sessions d'avaluació que tindrem anotaré a l'acta els acords aconseguits, les decisions adoptades i la informació que cal transmetre als representants legals del meu alumnat sobre el seu procés educatiu.

Els resultats de l'avaluació s'expressen en els següents nivells: Insuficient (IN) per a les qualificacions negatives, Suficient (SU), Bé (BE), Notable (NT) o Excel·lent (EX) per a les

qualificacions positives. Per a **l'avaluació contínua** utilitze tècniques i instruments d'avaluació que especificaré una mica més endavant. Respecte a les decisions sobre promoció de l'alumnat,

s'adoptaran en **l'última sessió d'avaluació del curs escolar (avaluació sumativa i final)**, en el context del procés d'avaluació contínua, tenint en compte que l'alumnat que accedisca al curs següent amb avaluació negativa en alguna de les àrees del curs o cursos precedents, rebrà els suports necessaris per a la recuperació d'estes (**art. 7 D.108/2014**), sent els referents de la promoció els criteris d'avaluació de l'àrea i curs corresponent, i la concreció que realitze en la PD (**art. 8 D108/2014**), tenint especial consideració l'àrea de Ciències socials. Resulta imprescindible, per tant, la utilització de criteris d'avaluació i de qualificació.

Els **criteris d'avaluació** estan redactats en termes **competencials** i han de servir de referència per valorar els aspectes adquirits i consolidats, però també aquells que es presenten dificultosos o que no han sigut adquirits pel meu alumnat. Estos criteris apareixen al **D108/2014** i *descriuen allò que es vol valorar i que l'alumnat ha d'aconseguir, tant en coneixements com en competències, responent al que es pretén assolir en l'assignatura*. Per això, en cadascuna de les meues UD he dissenyat uns criteris d'avaluació relacionats amb els objectius que pretenc que aconsegueixca el meu alumnat.

AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT.

D'acord amb allò establert a **l'article 12** del **RD126/2014**, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, i a **l'article 6.2** del **D108/2014**, com a mestra **he**

d'avaluar l'aprenentatge del meu alumnat, però també la meua pràctica docent, i per tant cal establir una sèrie **d'indicadors d'èxit** en la meua programació didàctica.

L'objectiu és aconseguir una acció pedagògica de qualitat per intentar millorar la meua activitat docent. Només reflexionant sobre la manera de treballar i posant els mitjans adequats per millorar- la podré esmenar les possibles deficiències i dificultats i, per tant, avançar de forma correcta.

En este sentit, presente un **instrument d'avaluació de la meua pràctica docent**, que, a la mateixa vegada, és aplicable a l'avaluació de la meua pròpia programació didàctica, la qual conté una sèrie d'indicadors d'èxit de bones pràctiques docents, una escala d'autoavaluació, així com un apartat per a especificar les dificultats sorgides i unes propostes de millora de cada indicador d'èxit avaluat.

EN RELACIÓ AMB OBJECTIUS, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ	SÍ	NO	OBSERVACIONS
He contextualitzat en relació amb el nivell de desenvolupament i competència de l'alumnat			
Les activitats són coherents amb els objectius contemplats			
Relació entre objectius i criteris d'avaluació			
Contemple objectius i continguts de fets, procediments i actituds			
Les unitats es desenvolupen en espais de temps amplis			
La seqüència dels continguts facilita el repàs			
Establis uns mínims de suficiència en els criteris d'avaluació			
Les activitats desenvolupen suficientment els diferents tipus de continguts			
Les activitats afavoreixen el desenvolupament d'aprenentatges diferents			
Les activitats afavoreixen el desenvolupament de la creativitat			
Les activitats estan dissenyades en consideració dels interessos dels meus alumnes i resulten motivadores			
EN RELACIÓ AMB LA METODOLOGIA			
Els meus alumnes participen en la formulació dels objectius, continguts i activitats			
Introduïsc habitualment el tema			
Oriente individualment el treball dels meus alumnes			
Utilitze materials d'elaboració pròpia			
Atenc a la diversitat dins del meu grup			
L'AVALUACIÓ			

ó			
Valore el treball en classe i en casa			
Inclouïsc activitats de suport i ampliació			
Coneixen els criteris d'avaluació els meus alumnes i les famílies			
Corregisc els meus errors immediatament			
L'avaluació és continua			

Qüestionari d'autoavaluació PRÀCTICA DOCENT	Tutor/a	CURS	TRIMESTRE

INDICADORS	Valoració (1-4) e menor a major grau de satisfacció	Observacions i propostes de millora
-------------------	--	--

En relació amb els objectius, continguts i criteris d'avaluació programats.		
<i>La PD i les UDD estan ben contextualitzades, en relació amb el nivell de desenvolupament i la competència del meu alumnat.</i>		
<i>He plantejat activitats coherents, d'acord amb els objectius establerts.</i>		
<i>Hi ha relació entre els objectius i els criteris d'avaluació.</i>		
<i>Tinc en compte l'educació en valors.</i>		
<i>La seqüenciació dels continguts facilita l'aprenentatge.</i>		
<i>Es relacionen els continguts i les activitats amb els interessos i coneixements previs del meu alumnat.</i>		
<i>Plantege activitats que assegurin l'adquisició dels objectius i continguts didàctics previstos.</i>		
<i>Les activitats afavoreixen el desenvolupament d'aprenentatge significatiu.</i>		
<i>Les activitats afavoreixen el desenvolupament de la creativitat.</i>		
<i>Propose activitats variades i adequades als diferents ritmes d'aprenentatge del meu alumnat.</i>		

En relació amb la metodologia.		
<i>Distribuisco el temps adequadament.</i>		
<i>Mantinc l'interès de l'alumnat partint de la seua experiència, amb un llenguatge clar i adaptat.</i>		
<i>Treballo diversos agrupaments a l'aula.</i>		
<i>Utilitze recursos variats i d'elaboració pròpia.</i>		
<i>Potencie el treball cooperatiu.</i>		

En relació amb el meu alumnat.		
<i>Proporciono al meu alumnat informació sobre l'execució de les tasques i indicacions sobre com podem millorar-les.</i>		
<i>Motive al meu alumnat perquè realitzen les activitats.</i>		
<i>Els ensenyo a usar les TIC de manera adequada i de forma autònoma.</i>		
<i>Sóc equitativa amb tots i mostro imparcialitat.</i>		
<i>Els oferic suport sempre que el necessiten.</i>		

En relació amb les famílies.		
<i>Els proporciono informació de manera periòdica i amb un llenguatge clar i senzill.</i>		
<i>Col·labore amb les famílies en les activitats escolars i complementàries.</i>		
<i>Realitzi sessions de tutoria periòdicament.</i>		

En relació amb l'avaluació.		
<i>Reviso i corregisc freqüentment els continguts, activitats i propostes.</i>		
<i>Incluc activitats complementàries de suport i ampliació.</i>		
<i>L'avaluació és contínua, global i sistemàtica.</i>		
<i>Proporciono informació al meu alumnat sobre l'execució de les tasques i sobre com poden millorar-les, afavorint també els processos d'autoavaluació.</i>		
<i>En cas d'observar objectius insuficientment assolits propose noves activitats que faciliten la seua adquisició.</i>		

Estos criteris d'avaluació es desglossen en **estàndards d'aprenentatge avaluable**, tal i **como es mostren a cada unitat didàctica**, i són definits com *les especificacions dels criteris d'avaluació que permeten definir els resultats d'aprenentatge i que concreten allò que l'alumnat ha de saber, comprendre i saber fer en cada assignatura, han de ser observables, mesurables i avaluable*, i han de permetre graduar el rendiment o èxit assolits.

Els criteris d'avaluació seran els referents per decidir sobre les qualificacions del meu alumnat, així com la seua promoció al curs vinent. No obstant, he de comptar amb els anomenats **criteris de qualificació** que, d'alguna forma, serveixen de complements als anteriors criteris d'avaluació.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ	Àrea CIÈNCIES SOCIALS	
QUE VALOREM?	COM HO VALOREM?	QUANT ?
Adquisició de continguts treballats en les diferents UD	Control de cada unitat	50%
Deures i treballs de classe	Resolució de tasques, treballs individuals i grupals, exposicions, observació sistemàtica, full de seguiment.	30%
Actituds dins i fora de l'aula, esforç, entusiasme, interès i ajuda a companys.	Registre d'actituds, ClassDojo.	20%

Respecte a les tècniques d'avaluació, ja estan recollides a l'apartat anterior (columna central). Dins les tècniques de recollida d'informació cobra especial rellevància l'ús de **fulls de registre i seguiment**, on es registra la informació obtinguda.

Per últim, **als pares i/o tutors legals** del meu alumnat els informo dels resultats i processos d'avaluació a través de diferents **canals d'informació** com són: l'**agenda**, les **tutories** individuals, les **reunions** col·lectives els **butlletins** trimestrals d'avaluació.

Pel que fa a les **activitats de reforç i ampliació**, són un conjunt d'actuacions, amb o sense suport escrit o multimèdia, que potencien, faciliten i possibiliten l'adquisició excel·lent dels objectius de l'assignatura de **Ciències socials** per al segon curs de primària, alhora que ens permeten un millor desenvolupament de les competències bàsiques.

Les possibilitats, en aquest sentit, són:

- **Fitxes d'atenció a la diversitat** vinculades al manual Ciències socials- Projecte *Peça a peça*, d'Edicions Anaya- proporcionen material adequat per a l'alumnat amb necessitat de suport o amb possibilitat d'assolir altres capacitats.
- **Resolució d'activitats digitals** del llibre Ciències socials- Projecte *Peça a peça*, d'Edicions Anaya
- **Biblioteca d'escola.**
- Làmines relacionades amb els blocs de continguts del currículum.
- Visionat de pel·lícules i documentals relacionats amb els continguts del currículum.

7. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

A l'**escola inclusiva** que contempla el nostre Sistema Educatiu, cal **atendre a l'alumnat en funció de les seues capacitats, interessos i motivacions**. Els alumnes necessiten respostes educatives diferenciades, i les causes d'esta situació es relacionen, sobretot, amb el seu context econòmic, social i cultural, amb la seua història educativa i escolar o, fins i tot, amb els propis processos d'actuació educativa que es produeixen a l'aula. Per tant, per atendre a la diversitat del meu alumnat, la meua actuació educativa anirà encaminada a:

- Portar a terme mesures **d'ensenyament adaptatiu**, on els objectius i continguts es mantenen constants, adaptant la meua metodologia segons les característiques del meu alumnat.
- Proposar **activitats diversificables** (ajustant individualment la seua dificultat a cadascú) i **diverses** (diferents per a cada alumne).
- Establir per a determinats alumnes propostes curriculars que suposen una **adaptació a ritme dels seus aprenentatges**.
- Fer **activitats grupals** i **agrupacions flexibles**.
- Proposar programes de **suport, reforç** o **enriquiment curricular**, segons els casos.
- **Coordinar-se amb els professionals de suport a l'acció educativa del centre**, a fi d'oferir un proposta curricular que done resposta a les necessitats de l'alumnat.

Entre les **MESURES ORDINÀRIES** (nivell de resposta educativa II del decret d'inclusió) realitzaré una sèrie d'**ADAPTACIONS METODOLÒGIQUES**, com són:

- En les **EXPLICACIONS**: simplificar les instruccions; proporcionar, abans de l'explicació, un llistat de conceptes clau; escriure en la pissarra la informació; promoure una participació activa; fer preguntes i demanar respostes; i assignar un company/tutor a qui ho necessite.
- En les **ACTIVITATS**: ajustar el temps; segmentar les tasques; prioritzar la qualitat front a la quantitat; proporcionar reforços positius; evitar la supervisió de mode exhaustiu i ajudar en la resolució de les activitats diàries.

- Respecte a **l'ORGANITZACIÓ**: fer servir **l'agenda**, donant estratègies per a utilitzar-la bé, posar els horaris visibles i les normes explícites; oferir claus visuals i auditives a l'inici o conclusió d'una activitat (penjar cartell a la pissarra si toca, per exemple, temps de lectura) i organitzar l'espai en prestatgeries i caixes d'ordenament.
- En quant al **COMPORAMENT**: potenciar sistemes d'autoreforç com la plataforma ClassDojo; no prestar excessiva atenció a la conducta pertorbadora; mantenir, per la meua part, un estil positiu d'interacció i propiciar la integració en el grup-classe i treballar jocs d'assertivitat i d'intel·ligència emocional.
- Sobre els **CONTINGUTS DE LLENGUA**: adaptar els enunciats de les activitats perquè resulten més ràpides i senzilles de llegir i sempre mostrar les autoinstruccions davant dels enunciats de les activitats.
- Per últim, com a **RECURSOS HUMANS**, treballaré en equip juntament amb el mestre de suport i la resta de professionals.

Sent la **base legal** per a atendre a la diversitat la següent:

- ✓ **Decret 104/2018**, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- ✓ **Ordre 20/2019**, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

Com a **MESURES EXTRAORDINÀRIES** (nivell de resposta educativa III i IV del decret d'inclusió) cada aula disposarà de la documentació de l'alumnat inclosos a aquests nivells de resposta educativa.

8. FOMENT DE LA LECTURA I ELEMENTS TRANSVERSALS

Respecte al **foment de la lectura, comprensió lectora i expressió oral i escrita**, cal dir que la **lectura** és important, és la **millor eina amb què comptem per a aprendre**. Cal fomentar l'hàbit lector des de totes les àrees de l'educació primària. L'ensenyament de la lectura mecànica ha de donar pas a la lectura comprensiva i s'ha de potenciar el fet de llegir com un mecanisme per a assolir tot un seguit d'objectius relacionats no sols amb la lingüística, sinó amb tots els àmbits de l'aprenentatge. A més, cal crear en l'alumnat l'hàbit lector.

Per aquest motiu, manllevat del camp de l'ensenyament de segones llengües, actualment s'ha de potenciar dos tipus de lectura diferents: la **lectura intensiva i la lectura extensiva**.

La lectura intensiva es treballa a l'aula, amb textos curts que ens permeten treballar les microhabilitats i els diversos tipus de comprensió.

Al manual Ciències socials- Projecte *Peça a peça*, d'Edicions Anaya hi apareixen textos explicatius, com correspon a un llibre de ciències (quadres de teoria, explicacions...), però també s'hi inclouen nombrosos fragments literaris de temàtica científica divulgativa, que donen lloc a treballs de comprensió lectora i també l'expressió, tant oral com escrita.

La lectura extensiva es pot dur a terme fora de l'aula. Durant el curs els alumnes podran llegir voluntàriament llibres de lectura de la biblioteca d'aula i que podran canviar quinzenalment.

La **LOE**, al seu **article 18.6**, sobre organització de l'etapa de Primària, modificat per la **LOMCE**, estableix que "**Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les àrees de l'etapa, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, l'empreniment i l'educació cívica i constitucional es treballaran en totes les àrees.**" Açò mateix s'especifica en el **RD126/2014**, pel qual s'estableix el currículum bàsic d'Educació Primària, en el seu **article 10**.

Sobre la **comunicació audiovisual, Tecnologies de la informació i de la Comunicació**, el **RD126/2014** estableix en el seu **article 7** els objectius de l'etapa d'EP i en relació a este apartat determina com un dels seus objectius: *i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació desenvolupant un esperit crític davant els missatges que reben i elaboren.* Per tant, la utilització de la comunicació audiovisual i les TIC cobren especial rellevància en el seu ús educatiu. Entenc que aprendre a través de la comunicació audiovisual no es solament conèixer les noves tecnologies o mitjans de comunicació, sinó sobretot conèixer i interpretar els llenguatges amb els que s'expressen, les estratègies comunicatives i els continguts dels seus missatges. Respecte a la meua PD:

- **Fem ús d'aplicacions que fomenten el treball en classe com:**
 - **Recolzament audiovisual a l'aula**, ja que disposem d'un equip multimèdia complet a l'aula amb ordinador i connexió a Internet, altaveus, projector i **pissarra digital**, i molts dels continguts a treballar s'acompanyen de material audiovisual o activitats on-line.

- **Activitats interactives:** serveixen d'introducció a les que es treballen sobre el llibre i són prèvies a l'activitat individual. Poden ser realitzades col·lectivament o individualment.

- **Recursos d'internet:** també a través de la PD accedirem a imatges, vídeos o enregistraments que reforcen els continguts treballats a classe. Seran emprats per a il·lustrar les explicacions de classe, i posteriorment per a construir activitats específiques.

En quant a **l'emprenedoria**, "Educar a un xiquet és essencialment ensenyar-li a prescindir de nosaltres". El **RD126/2014** especifica en el seu **article 10** que "Els currículums d'Educació Primària incorporaran elements curriculars orientats al desenvolupament i consecució de l'esperit emprenedor". Entre els objectius d'esta etapa, especificats en l'article 7 d'este RD, en relació a l'empreniment, destaca el de: *b) "Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en sí mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor"*.

Sota estes premisses, en la meua Programació Didàctica sobre l'àrea de **Ciències socials** programaré **activitats encaminades a potenciar les iniciatives personals i l'esperit emprenedor del meu alumnat** mitjançant una **metodologia participativa i activa**, en la què el **treball col·laboratiu**, la responsabilitat, el lideratge i l'esperit d'equip cobren especial rellevància a la vegada que servisquen per a desenvolupar la competència d'aprendre a aprendre i la competència del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Així, doncs: treballarem el foment de **l'autonomia** de l'alumnat; proposaré situacions basades en la **vida real** que siguen interessants; presentaré tasques, **assequibles** a les seues possibilitats i capacitats, que suposen entrenar en la planificació, fixar metes i estimular la motivació de l'èxit; fomentaré la **inventiva i la generació** d'idees; promouré el **treball en equips i activitats** d'aprenentatge cooperatiu, establint rols en el treball grupal: secretari/a, portaveu, encarregat/da de materials i moderador.

Per últim, respecte a **l'educació cívica i constitucional**, en la meua Programació Didàctica **tindrè molt en compte l'educació en valors cívics i constitucionals** que com a continguts impregnaran tota la meua activitat educativa. La **tolerància, la convivència escolar i social, la responsabilitat, la participació i cooperació, la democràcia, la justícia, la solidaritat, el valor de la interculturalitat, la igualtat i no-discriminació per raó de gènere, el pluralisme i la diversitat** són **valors** molt apreciades que treballen en la meua Programació Didàctica. El treball escolar de l'educació cívica i constitucional contribuirà al desenvolupament de la competència social i ciutadana.